

FÆLLES HOLDNING (EF) Nr. 56/96

fastlagt af Rådet den 25. juli 1996

med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 96/.../EF af ... om fælles regler for det indre marked for elektricitet

(96/C 315/05)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, artikel 66 og artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽²⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Der må vedtages foranstaltninger med henblik på at sikre, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende; det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital;
- (2) etableringen af et konkurrencebaseret elektricitetsmarked er et vigtigt skridt hen imod virkeliggørelsen af det indre marked for energi;
- (3) dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen i fuldt omfang af traktaten, særlig bestemmelserne om det indre marked og konkurrencereglerne;
- (4) gennemførelsen af det indre marked for elektricitet er særlig vigtig, for at produktionen, transmissionen og distributionen af elektricitet kan gøres mere effektiv, samtidig med at forsyningsikkerheden og fællesskabsøkonomiens konkurrenceevne øges, og miljøbeskyttelseshensynet tilgodeses;
- (5) det indre marked for elektricitet bør gennemføres gradvis, således at sektoren får mulighed for at tilpasse sig de nye betingelser på en fleksibel og

rational måde, og således at der tages hensyn til de forskellige måder, hvorpå elektricitetssystemerne for øjeblikket er organiseret;

- (6) gennemførelsen af det indre marked inden for elektricitetssektoren skal fremme sammenkoblingen af systemerne og systemernes interoperabilitet;
- (7) Rådets direktiv 90/547/EØF af 29. oktober 1990 om transit af elektricitet gennem de overordnede net⁽⁴⁾ og Rådets direktiv 90/377/EØF af 29. juni 1990 om en fællesskabsprocedure med hensyn til gennemsigtigheden af prisen på gas og elektricitet til den endelige forbruger i industrien⁽⁵⁾ udgør en første etape i virkeliggørelsen af det indre marked for elektricitet;
- (8) det er nu nødvendigt at træffe yderligere foranstaltninger med henblik på at gennemføre det indre marked for elektricitet;
- (9) på det indre marked skal elektricitetselskaberne kunne agere med henblik på at realisere et konkurrencebaseret elektricitetsmarked, uden at forpligtelserne til offentlig tjeneste derved tilsidesættes;
- (10) for øjeblikket findes der på grund af de strukturelle forskelle medlemsstaterne imellem forskellige ordninger til regulering af elektricitetssektoren;
- (11) i overensstemmelse med nærhedsprincippet bør de generelle principper, der udstikker rammerne, fastsættes på fællesskabsplan, medens de detaljerede gennemførelsesbestemmelser bør overlades til medlemsstaterne, således at den enkelte medlemsstat kan vælge den ordning, der bedst svarer til dens særlige situation;
- (12) uanset hvorledes markedet for øjeblikket er organiseret, skal adgangen til systemet være åben i overensstemmelse med dette direktiv, og den skal føre til ækvivalente økonomiske resultater i medlemsstaterne og dermed til en direkte sammenlignelig markedsåbning og en direkte sammenlignelig grad af adgang til elektricitetsmarkederne;

⁽¹⁾ EFT nr. C 65 af 14. 3. 1992, s. 4.

⁽²⁾ EFT nr. C 73 af 15. 3. 1993, s. 31.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 17. november 1993 (EFT nr. C 329 af 6. 12. 1993, s. 150), Rådets fælles holdning af 25. juli 1996 (endnu ikke offentliggjort i Tidende) og Europa-Parlamentets afgørelse af ... (endnu ikke offentliggjort i Tidende).

⁽⁴⁾ EFT nr. L 313 af 13. 11. 1990, s. 30. Direktivet er senest ændret ved Kommissionens beslutning 95/162/EF (EFT nr. L 107 af 12. 5. 1995, s. 53).

⁽⁵⁾ EFT nr. L 185 af 17. 7. 1990, s. 16. Direktivet er senest ændret ved Kommissionens direktiv 93/87/EØF (EFT nr. L 277 af 10. 11. 1993, s. 32).

- (13) det kan for nogle medlemsstater være nødvendigt at pålægge forpligtelser til offentlig tjeneste af hensyn til forsyningssikkerheden og beskyttelsen af forbrugere og miljøet, som den frie konkurrence efter deres opfattelse ikke ubetinget kan garantere alene;
- (14) langtidspanlægning kan være et af midlerne til at opfylde sådanne forpligtelser til offentlig tjeneste;
- (15) traktaten indeholder særlige regler vedrørende begrænsning af de frie varebevægelser og konkurrence;
- (16) i henhold til særlig artikel 90, stk. 1, i traktaten skal medlemsstaterne overholde disse regler for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som er indrømmet særlige eller eksklusive rettigheder;
- (17) i henhold til artikel 90, stk. 2, i traktaten er virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, underkastet disse regler på særlige betingelser;
- (18) gennemførelsen af dette direktiv vil få indvirkning på sådanne virksomheders aktiviteter;
- (19) medlemsstaterne må derfor, når de pålægger virksomheder i elektricitetssektoren forpligtelser til offentlig tjeneste, overholde de relevante regler i traktaten som fortolket af Domstolen;
- (20) ved gennemførelsen af det indre marked for elektricitet bør der tages fuldt hensyn til fællesskabsmålet om økonomisk og social samhørighed, navnlig på et område som — nationale eller fælles — infrastrukturer, som bruges til transmission af elektricitet;
- (21) Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1254/96/EF om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet⁽¹⁾ har bidraget til udbygningen af integrerede infrastrukturer til transmission af elektricitet;
- (22) det er derfor nødvendigt at fastsætte fælles regler for produktion af elektricitet og for drift af systemer til transmission og distribution af elektricitet;
- (23) ved åbningen af produktionsmarkedet kan der anvendes to ordninger, en bevillingsprocedure eller en udbudsprocedure, som skal forvaltes efter objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier;
- (24) der skal inden for disse rammer tages hensyn til egenproducenternes og de uafhængige producenters situation;
- (25) hvert enkelt transmissionssystem skal i producenterne og disses kunders interesse være underlagt en central forvaltning og en central kontrol af hensyn til systemets sikkerhed, pålidelighed og effektivitet; der bør derfor for hvert transmissionssystem udpeges en systemoperatør, som skal forestå driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af systemet; transmissionssystemoperatørens handlinger skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende;
- (26) de tekniske regler for driften af transmissionssystemerne og de direkte linjer skal være gennemsigtige og sikre interoperabiliteten;
- (27) der skal fastsættes objektive og ikke-diskriminerende kriterier for lastfordelingen af kraftværkerne;
- (28) af miljøbeskyttelsehensyn kan produktion af elektricitet på grundlag af vedvarende energikilder gives forrang;
- (29) på distributionsniveau kan kunder i et givet område indrømmes forsyningsrettigheder, og der skal udpeges en systemoperatør, som skal forestå driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af det enkelte distributionssystem;
- (30) for at sikre gennemsigtighed og ikke-diskrimination bør transmissionsaktiviteten i vertikalt integrerede elektricitetselskaber drives uafhængigt af de øvrige aktiviteter;
- (31) eneaftageraktiviteten skal være adskilt fra produktions- og distributionsaktiviteterne i vertikalt integrerede elektricitetselskaber, og der må fastsættes grænser for udvekslingen af oplysninger mellem eneaftageraktiviteten og produktions- og distributionsaktiviteterne;
- (32) regnskaberne for alle integrerede elektricitetselskaber bør være så gennemsigtige som muligt navnlig for at afsløre et eventuelt misbrug af dominerende stilling, f.eks. i form af unormalt høje eller lave tariffer eller diskriminerende praksis i forbindelse med ydelser af samme værdi; regnskaberne skal derfor være separate for hver enkelt aktivitet;
- (33) det bør ligeledes fastsættes, at de kompetente myndigheder skal have adgang til selskabernes interne regnskabsdokumenter under behørig hensyntagen til fortroligheden;
- (34) der bør på grund af strukturernes mangfoldighed i medlemsstaterne og hvert enkelt systems særpræg fastsættes forskellige muligheder for systemadgang,

⁽¹⁾ EFT nr. L 161 af 29. 6. 1996, s. 147.

- som skal forvaltes efter objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier;
- (35) det bør være muligt at give bevilling til etablering og anvendelse af direkte linjer;
- (36) der skal fastsættes beskyttelsesbestemmelser og procedurer for bilæggelse af tvister;
- (37) ethvert misbrug af dominerende stilling og enhver form for aggressiv adfærd bør undgås;
- (38) visse medlemsstater risikerer at støde på særlige vanskeligheder under tilpasningen af deres systemer, og der skal derfor kunne anvendes overgangsordninger eller undtagelser, navnlig for driften af små isolerede systemer;
- (39) dette direktiv udgør endnu en fase i liberaliseringen; når det er blevet gennemført, vil der imidlertid fortsat være visse hindringer for handelen med elektricitet mellem medlemsstaterne; der vil derfor på baggrund af de indhøstede erfaringer eventuelt kunne fremsættes forslag til forbedring af det indre marked for elektricitet; Kommissionen bør følgelig aflægge rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af dette direktiv —
4. a) »uafhængig producent«: en producent, som ikke varetager transmission eller distribution af elektricitet på det område, der er dækket af det system, hvor den pågældende er etableret
- b) i medlemsstater, hvor der ikke findes vertikalt integrerede elektricitetsselskaber, og hvor der anvendes en udbudsprocedure, er uafhængige producenter dem, jf. definitionen i litra a), der eventuelt ikke udelukkende er underlagt den økonomiske rangfølge i det sammenkoblede system
5. »transmission«: transport af elektricitet via det sammenkoblede højspændingssystem med henblik på levering af elektricitet til endelige kunder eller distributionsselskaber
6. »distribution«: transport af elektricitet via mellem- og lavspændingsdistributionssystemer med henblik på levering af elektricitet til kunder
7. »kunder«: grossister og endelige kunder samt distributionsselskaber
8. »grossister«: såfremt medlemsstaterne anerkender sådannes eksistens, enhver fysisk eller juridisk person, der køber eller sælger elektricitet, og som ikke varetager transmission, produktion eller distribution inden for eller uden for det system, hvor den pågældende er etableret
9. »endelig kunde«: kunde, som køber elektricitet til eget brug
10. »samkøringslinjer«: udstyr, der anvendes til at sammenkoble elektricitetssystemer
11. »sammenkoblet system«: en række transmissions- og distributionssystemer, der er indbyrdes forbundet ved hjælp af en eller flere samkøringslinjer.
12. »direkte linje«: en elektricitetslinje, som supplerer det sammenkoblede system
13. »økonomisk rangfølge«: rangfølgen af elektricitetsforsyningskilder ud fra økonomiske kriterier
14. »hjælpfunktioner«: alle funktioner, der er nødvendige for driften af et transmissions- eller distributionssystem
15. »systembruger«: enhver juridisk eller fysisk person, der leverer til eller forsynes fra et transmissions- eller distributionssystem
16. »forsyning«: levering og/eller salg af elektricitet til kunder
17. »integreret elektricitetsselskab«: et vertikalt eller horisontalt integreret elektricitetsselskab

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

Anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Dette direktiv fastsætter fælles regler for produktion, transmission og distribution af elektricitet. Det fastlægger regler for, hvorledes elektricitetssektoren skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved indkaldelse af bud og udstedelse af bevillinger, samt hvorledes systemer skal drives.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

1. »produktion«: fremstilling af elektricitet
2. »producent«: en juridisk eller fysisk person, der fremstiller elektricitet
3. »egenproducent«: en juridisk eller fysisk person, der fremstiller elektricitet hovedsagelig til eget brug

18. »vertikalt integreret elektricitetselskab«: et elektricitetselskab, der udøver mindst to af følgende former for aktivitet: produktion, transmission eller distribution af elektricitet
19. »horisontalt integreret elektricitetselskab«: et elektricitetselskab, der udøver mindst en af følgende former for aktivitet: produktion i salgsøjemed, transmission eller distribution af elektricitet, sideløbende med en anden ikke elektricitetsrelateret aktivitet
20. »udbudsprocedure«: en procedure, hvorved planlagte ekstra behov og planlagt erstatningskapacitet dækkes af forsyninger fra ny eller bestående produktionskapacitet
21. »langtidsplanlægning«: planlægning af behovet for investering i produktions- og transmissionskapacitet på lang sigt med henblik på at tilfredsstille systemets efterspørgsel efter elektricitet og sikre forsyninger til kunderne
22. »eneaftager«: enhver juridisk person, der inden for det system, hvor vedkommende er etableret, er ansvarlig for den samlede forvaltning af transmissionssystemet og/eller for centraliseret køb og salg af elektricitet
23. »lille isoleret system«: ethvert system med et forbrug på under 2 500 GWh i 1996, som får mindre end 5 % af sit årlige forbrug via sammenkobling med andre systemer.

KAPITEL II

Generelle regler for sektorens organisation

Artikel 3

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af nærhedsprincippet, at elektricitetselskaber drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret elektricitetsmarked, og afstår fra at forskelsbehandle sådanne selskaber for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser. De to ordninger for systemadgang, der er omhandlet i artikel 17 og 18, skal føre til ækvivalente økonomiske resultater og dermed til en direkte sammenlignelig markedsåbning og en direkte sammenlignelig grad af adgang til elektricitetsmarkederne.
2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 90, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge selskaber i elektricitetssektoren forpligtelser til offentlig tjeneste, som kan vedrøre leveringernes sikkerhed, herunder forsynings-sikkerheden, deres regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse. Sådanne forpligtelser skal være klart

definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare; de skal, ligesom eventuelle senere ændringer heraf, offentliggøres af medlemsstaterne og omgående meddeles Kommissionen. Som et middel til at sikre opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste kan de medlemsstater, som måtte ønske det, indføre langtidsplanlægning.

3. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende bestemmelserne i artikel 5, 6, 17, 18 og 21, for så vidt anvendelsen af disse bestemmelser retligt eller faktisk ville hindre opfyldelsen af de forpligtelser, der er pålagt elektricitetsværker ud fra almindelig økonomisk interesse, og for så vidt udviklingen af samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. I henhold til dette direktiv og til artikel 90 i traktaten omfatter Fællesskabets interesse bl.a. konkurrence over for privilegerede kunder.

KAPITEL III

Produktion

Artikel 4

Ved etablering af ny produktionskapacitet kan medlemsstaterne vælge mellem en bevillingsprocedure og/eller en udbudsprocedure. Bevillinger og udbud skal ske på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

Artikel 5

1. Når bevillingsproceduren vælges, fastsætter medlemsstaterne kriterierne for tildeling af bevillinger til etablering af produktionskapacitet på deres område. Disse kriterier kan vedrøre følgende forhold:

- elektricitetssystemets, anlæggenes og tilhørende udstyrs sikkerhed og pålidelighed
- miljøbeskyttelse
- arealanvendelse og placering
- anvendelse af offentligt område
- energieffektivitet
- arten af de primære energikilder
- bevillingsansøgerens karakteristika såsom teknisk, økonomisk og finansiel formåen
- bestemmelserne i artikel 3.

2. De helt præcise kriterier og procedurer offentliggøres.

3. Ved afslag på en bevillingsansøgning underrettes ansøgeren om grundene, som skal være objektive og ikke-diskriminerende; de skal være relevante og være behørigt begrundet; de meddeles Kommissionen til orientering. Ansøgeren skal have mulighed for at påklage afgørelsen.

Artikel 6

1. Når udbudsproceduren vælges, udarbejder medlemsstaterne eller et andet kompetent organ, som de berørte medlemsstater har udpeget, på grundlag af den regelmæssigt udarbejdede prognose, jf. stk. 2, en oversigt over ny produktionskapacitet, herunder også erstatningskapacitet. Der tages i oversigten hensyn til behovet for samkøringslinjer mellem systemer. Den fornødne kapacitet tildeles ved en udbudsprocedure efter retningslinjerne i denne artikel.

2. Transmissionssystemoperatøren eller en anden kompetent myndighed, som den berørte medlemsstat har udpeget, udarbejder og offentliggør regelmæssigt, og mindst hvert andet år, under statens tilsyn en prognose for den produktions- og transmissionskapacitet, som forventes tilsluttet systemet, behovet for samkøringslinjer med andre systemer, den potentielle transmissionskapacitet og efterspørgslen efter elektricitet. Prognosen dækker en periode, som fastsættes af den enkelte medlemsstat.

3. Nærmere oplysninger om udbudsproceduren vedrørende produktionskapacitet offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* mindst seks måneder inden sidste frist for afgivelse af bud.

Udbudsbetingelserne stilles til rådighed for alle interesserede selskaber, som er etablerede på en medlemsstats område, så betids, at de pågældende selskaber har en rimelig frist til at afgive bud.

Udbudsbetingelserne skal indeholde en detaljeret beskrivelse af aftalespecifikationerne og af den procedure, som skal følges af alle tilbudsgivere, samt en udtømmende liste over de kriterier, som lægges til grund ved udvælgelsen af tilbudsgiverne og tildelingen af aftalen. Specifikationerne kan også vedrøre de forhold, der er nævnt i artikel 5, stk. 1.

4. Når udbuddet gælder den fornødne produktionskapacitet, skal der også tages hensyn til tilbud om langtidsgaranteret elektricitetsforsyning fra bestående produktionsenheder, hvis det ekstra behov kan dækkes på denne måde.

5. Medlemsstaterne udpeger en myndighed, et offentligt organ eller et privat organ, der er uafhængigt af produktion, transmission og distribution af elektricitet, som ansvarlig for tilrettelæggelsen, overvågningen og kontrollen med udbudsproceduren. Denne myndighed eller dette organ træffer alle nødvendige foranstaltninger

for at sikre fortroligheden af de oplysninger, som budene indeholder.

6. Det skal dog i de medlemsstater, der har valgt udbudsproceduren, være muligt for egenproducenter og uafhængige producenter at opnå bevilling på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier som fastsat i artikel 4 og 5.

KAPITEL IV

Drift af transmissionssystemer

Artikel 7

1. For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk ligevægt, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de selskaber, som ejer transmissionssystemer, om at udpege en systemoperatør, som skal forestå driften, vedligeholdelsen og om nødvendig udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt dets samkøringslinjer med andre systemer for at garantere forsyningssikkerheden.

2. Medlemsstaterne påser, at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter for, hvilke mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift af produktionsanlæg, distributionssystemer, direkte tilsluttede kunders udstyr, samkøringskredsløb og direkte linjer skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse krav skal sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikke-diskriminerende. De meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8 i Rådets direktiv 83/189/EØF af 28. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter⁽¹⁾.

3. Systemoperatøren skal forvalte energistrømmene i systemet under hensyn til udvekslingerne med andre sammenkoblede systemer. Med henblik herpå skal systemoperatøren sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetssystem og i den forbindelse sørge for, at de nødvendige hjælpefunktioner er til rådighed.

4. Systemoperatøren giver operatørerne for eventuelle andre systemer, som hans system er sammenkoblet med, de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet.

5. Systemoperatøren må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige egne datterselskaber eller aktionærer.

⁽¹⁾ EFT nr. L 109 af 26. 4. 1983, s. 8. Direktivet er senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

6. Medmindre transmissionssystemet allerede er uafhængigt af produktions- og distributionsaktiviteter, skal systemoperatøren i det mindste rent ledelsesmæssigt være uafhængig af andre aktiviteter, som ikke vedrører transmissionssystemet.

Artikel 8

1. Transmissionssystemoperatøren er ansvarlig for lastfordelingen af produktionsanlæggene i sit område og for brugen af samkøringslinjer med andre systemer.

2. Uden at det berører den elektricitetsforsyning, som sker i henhold til aftalemæssige forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af udbudsbetingelserne, sker lastfordelingen af produktionsanlæggene og brugen af samkøringslinjerne på grundlag af objektive kriterier, som kan være godkendt af medlemsstaten, og som skal offentliggøres og anvendes på en ikke-diskriminerende måde, der sikrer et velfungerende indre marked for elektricitet. I kriterieopstillingen tages der hensyn til den økonomiske rangfølge af elektricitet fra disponible produktionsanlæg eller fra overførsel via samkøringslinjer, og der tages hensyn til de tekniske begrænsninger i systemet.

3. En medlemsstat kan kræve, at systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæg giver produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller affald, eller som har en kombineret produktion af varme og elektricitet, forrang.

4. En medlemsstat kan af hensyn til forsynings sikkerheden bestemme, at produktionsanlæg, der anvender indenlandske primære energikilder som brændsel, skal gives forrang, dog højst i et omfang pr. kalenderår på 15 % af den totale mængde primæreenergi, der er nødvendig for at producere den elektricitet, der forbruges i den pågældende medlemsstat.

Artikel 9

Transmissionssystemoperatøren skal bevare fortroligheden af kommercielt følsomme oplysninger, som han modtager i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed.

KAPITEL V

Drift af distributionssystemer

Artikel 10

1. Medlemsstaterne kan pålægge distributionsselskaber pligt til at forsyne kunder i et givet område. Tariffen for sådanne forsyninger kan være underlagt bestemmelser, f.eks. for at sikre ligebehandling af de berørte kunder.

2. Medlemsstaterne udpeger eller anmoder de selskaber, som ejer, eller som er ansvarlige for distributionssystemer, om at udpege en systemoperatør, som skal forestå driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt dets samkøringslinjer med andre systemer.

3. Medlemsstaterne påser, at systemoperatøren handler i overensstemmelse med artikel 11 og 12.

Artikel 11

1. Distributionssystemoperatøren opretholder et sikkert, pålideligt og effektivt distributionssystem i sit område under behørig hensyntagen til miljøet.

2. Systemoperatøren må under ingen omstændigheder forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige egne datterselskaber eller aktionærer.

3. En medlemsstat kan kræve, at systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæggene giver produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller affald, eller som har en kombineret produktion af varme og elektricitet, forrang.

Artikel 12

Distributionssystemoperatøren skal bevare fortroligheden af kommercielt følsomme oplysninger, som han modtager i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed.

KAPITEL VI

Regnskabsmæssig adskillelse og gennemsigtige regnskaber

Artikel 13

Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger, og de i artikel 20, stk. 3, omhandlede tvistbilæggelsesmyndigheder skal have adgang til produktions-, transmissions- og distributionsselskabers regnskaber i det omfang, det er nødvendigt, for at de kan udføre deres kontrolopgaver.

Artikel 14

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at elektricitetsselskabers regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2-5.

2. Elektricitetsselskaber skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse

revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapital-selskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets fjerde direktiv (78/660/EØF) af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om årsregnskaberne for visse selskabsformer⁽¹⁾. Selskaber, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal opbevare en kopi, som skal være til rådighed for offentligheden på deres hovedsæde.

3. Integrerede elektricitets-selskaber skal for at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber for deres produktions-, transmissions- og distributionsaktiviteter og, hvor det er relevant, konsoliderede regnskaber for andre ikke elektricitetsrelaterede aktiviteter, således som de ville skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber. De skal i noterne til regnskaberne opføre en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

4. Selskaberne skal i noterne til årsregnskaberne redegøre for de regler for fordeling af aktiver og passiver og udgifter og indtægter, som de følger ved udarbejdelsen af de separate regnskaber, jf. stk. 3. Disse regler må kun ændres i ekstraordinære tilfælde. Sådanne ændringer skal anføres i noterne og skal være behørigt begrundet.

5. Årsregnskaberne skal i noterne vise alle større transaktioner, der er gennemført med tilknyttede virksomheder efter artikel 41 i Rådets syvende direktiv (83/349/EØF) af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om konsoliderede regnskaber⁽²⁾ eller med associerede virksomheder efter artikel 33, stk. 1, i nævnte direktiv, eller med virksomheder, der tilhører samme aktionærer.

Artikel 15

1. Medlemsstater, der udpeger et vertikalt integreret elektricitets-selskab eller en del af et vertikalt integreret elektricitets-selskab som eneaftager, fastsætter bestemmelser om, at eneaftageren skal operere uafhængigt af det integrerede selskabs produktions- og distributionsaktiviteter.

2. Medlemsstaterne påser, at der ikke udveksles andre oplysninger mellem eneaftageraktiviteten og produktions- og distributionsaktiviteterne i et vertikalt integreret elektricitets-selskab end de oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af eneaftageraktiviteten.

⁽¹⁾ EFT nr. L 222 af 14. 8. 1978, s. 11. Direktivet er senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

⁽²⁾ EFT nr. L 193 af 18. 7. 1983, s. 1. Direktivet er senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

KAPITEL VII

Tilrettelæggelse af systemadgangen

Artikel 16

Ved tilrettelæggelsen af systemadgangen kan medlemsstaterne vælge mellem de ordninger, der er omhandlet i artikel 17 og/eller artikel 18. De to sæt ordninger forvaltes efter objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

Artikel 17

1. Ved forhandlet adgang til systemet træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at elektricitetsproducenter og — hvor medlemsstaterne tillader sådanne eksistens — elektricitetsleverandører samt privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som systemet dækker, kan forhandle sig til adgang til systemet med henblik på at indgå forsyningsaftaler med hinanden på grundlag af frivillige kommercielle aftaler.

2. Er den privilegerede kunde tilsluttet distributions-systemet, skal systemadgangen forhandles med den relevante distributionssystemoperatør og om nødvendigt med den berørte transmissionssystemoperatør.

3. For at fremme gennemsigtigheden og for at lette forhandlingerne om systemadgang skal systemoperatørerne det første år efter gennemførelsen af dette direktiv offentliggøre et vejledende prisinterval for brug af transmissions- og distributionssystemerne. I de efterfølgende år bør de offentliggjorte vejledende priser så vidt muligt baseres på gennemsnittet af de priser, der er blevet fastlagt ved forhandlinger i den forudgående tolv måneders periode.

4. Medlemsstaterne kan også vælge en reguleret systemadgangsordning med adgangsret for privilegerede kunder, hvor systemadgangen fastsættes på grundlag af offentliggjorte tariffer for brug af transmissions- og distributionssystemerne, idet en sådan ordning for så vidt angår systemadgang mindst skal svare til de andre adgangsordninger, der er omhandlet i dette kapitel.

5. Den berørte transmissions- eller distributionssystemoperatør kan nægte adgang til systemet, hvis han ikke råder over den fornødne kapacitet. Afslaget skal begrundes behørigt, navnlig under hensyn til artikel 3.

Artikel 18

1. Ved valg af eneaftagerordningen udpeger medlemsstaterne en juridisk person som eneaftager inden for det område, som systemoperatøren dækker. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre:

- i) at der offentliggøres en ikke-diskriminerende tarif for brug af transmissions- og distributionssystemet
- ii) at privilegerede kunder for at dække egne behov frit kan indgå forsyningsaftaler med producenter og — hvor medlemsstaterne tillader sådannes eksistens — elektricitetsleverandører uden for det område, der er dækket af systemet
- iii) at privilegerede kunder for at dække egne behov frit kan indgå forsyningsaftaler med producenter inden for det område, der er dækket af systemet
- iv) at uafhængige producenter kan forhandle sig til adgang til systemet med transmissions- og distributionssystemoperatørerne, således at de kan indgå forsyningsaftaler med privilegerede kunder uden for systemet på grundlag af en frivillig kommerciel aftale.

2. Eneaftageren kan pålægges pligt til at købe den elektricitet, som en privilegeret kunde har indgået aftale om med en producent inden for eller uden for det område, som systemet dækker, til en pris svarende til den salgspris, som eneaftageren tilbyder privilegerede kunder, minus prisen i henhold til den offentliggjorte tarif, jf. stk. 1, nr. i).

3. Hvis der ikke pålægges eneaftageren pligt til køb, jf. stk. 2, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i stk. 1, nr. ii) og iii), omhandlede forsyningsaftaler gennemføres via systemadgang på grundlag af den i stk. 1, nr. i), omhandlede offentliggjorte tarif, eller via forhandlet adgang til systemet i henhold til betingelserne i artikel 17. I sidstnævnte tilfælde har eneaftageren ikke pligt til at offentliggøre en ikke-diskriminerende tarif for brug af transmissions- og distributionssystemet.

4. Eneaftageren kan nægte at give adgang til systemet og kan nægte at købe elektricitet af privilegerede kunder, såfremt han ikke råder over den fornødne transmissions- eller distributionskapacitet. Afslaget skal begrundes behørigt, særligt under hensyn til artikel 3.

Artikel 19

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre en åbning af deres elektricitetsmarkeder, således at der kan indgås aftaler på betingelserne i artikel 17 og 18 i det mindste op til et betydeligt niveau, der årligt indberettes til Kommissionen.

Den nationale markedsandel beregnes på grundlag af fællesskabsandelen af den elektricitetsmængde, der for-

bruges af endelige kunder med et årligt forbrug på over 40 GWh (pr. forbrugssted og inklusive egenproduktion).

Den gennemsnitlige fællesskabsandel beregnes af Kommissionen på grundlag af oplysninger, som medlemsstaterne regelmæssigt indsender til Kommissionen. Kommissionen offentliggør inden den 1. november hvert år denne gennemsnitlige fællesskabsandel, som bestemmer markedsåbningsgraden, i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* sammen med alle relevante oplysninger, der anskueliggør beregningen.

2. Den nationale markedsandel, jf. stk. 1, øges gradvis over en periode på seks år. Denne forøgelse beregnes ved at nedsætte fællesskabsforbrugstærsklen på 40 GWh, jf. stk. 1, fra 40 GWh til 20 GWh årligt elektricitetsforbrug tre år efter direktivets ikrafttræden og til 9 GWh årligt elektricitetsforbrug seks år efter direktivets ikrafttræden.

3. Medlemsstaterne angiver de kunder på deres område, som repræsenterer de i stk. 1 og 2 omhandlede andele, og som har rets- og handleevne til at indgå elektricitetsaftaler i overensstemmelse med artikel 17 og 18, idet alle endelige kunder med et årligt forbrug på over 100 GWh (pr. forbrugssted og inklusive egenproduktion) skal indbefattes i denne kategori.

Distributionsselskaber har, hvis de ikke allerede er angivet som privilegerede kunder i henhold til dette stykke, rets- og handleevne til at indgå aftaler på betingelserne i artikel 17 og 18 om den elektricitetsmængde, som forbruges af de kunder, der er angivet som privilegerede inden for deres distributionssystem, med henblik på at forsyne disse kunder.

4. Medlemsstaterne offentliggør senest den 30. januar hvert år kriterierne for angivelsen af de privilegerede kunder, som kan indgå aftaler på betingelserne i artikel 17 og 18. Disse oplysninger sendes sammen med alle andre relevante oplysninger, der dokumenterer gennemførelsen af markedsåbningen, jf. stk. 1, til Kommissionen med henblik på offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Kommissionen kan anmode en medlemsstat om at ændre den foretagne angivelse, jf. stk. 3, hvis denne hindrer, at dette direktiv anvendes korrekt med hensyn til at få det indre marked for elektricitet til at fungere tilfredsstillende. Hvis den pågældende medlemsstat ikke retter sig efter en sådan anmodning inden tre måneder, træffes der en endelig afgørelse efter procedure I i artikel 2 i Rådets afgørelse 87/373/EØF af 13 juli 1987 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁽¹⁾.

5. For at undgå skævheder i åbningen af elektricitetsmarkederne i den periode, der er nævnt i artikel 26:

⁽¹⁾ EFT nr. L 197 af 18. 7. 1987, s. 33.

- a) må elektricitetsforsyningsaftaler i henhold til bestemmelserne i artikel 17 og 18 med en privilegeret kunde i en anden medlemsstats system, ikke være forbudt, hvis kunden betragtes som privilegeret i begge systemer
- b) kan Kommissionen i tilfælde, hvor transaktioner som beskrevet i litra a) afvises, fordi kunden kun er privilegeret i et af de to systemer, under hensyn til markedssituationen og den fælles interesse pålægge den transaktionsafvisende part at gennemføre den ønskede elektricitetsforsyning på anmodning fra den medlemsstat, hvor den privilegerede kunde hører hjemme.

Sideløbende med proceduren og tidsplanen i artikel 26 og senest når halvdelen af den deri fastsatte periode er forløbet, tager Kommissionen anvendelsen af første afsnit, litra b), op til revision på grundlag af udviklingen på markedet og under hensyn til den fælles interesse. Kommissionen vurderer situationen på baggrund af den indhøstede erfaring og aflægger rapport om eventuelle skævheder i åbningen af elektricitetsmarkederne under hensyn til nærværende stykke.

Artikel 20

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre:

- i) at uafhængige producenter og egenproducenter kan forhandle sig til adgang til systemet, således at de kan forsyne deres egne faciliteter og deres datterselskaber i samme medlemsstat eller i en anden medlemsstat via det sammenkoblede system.
- ii) at producenter, der hører hjemme uden for det område, der er dækket af systemet, kan indgå en forsyningsaftale efter indkaldelse af bud vedrørende ny produktionskapacitet og få adgang til systemet for at opfylde aftalen.

2. Medlemsstaterne påser, at parterne forhandler i god tro, og at ingen af dem misbruger sin forhandlingsposition til at forhindre et positivt udfald af forhandlingerne.

3. Medlemsstaterne udpeger en kompetent myndighed, som skal være uafhængig af parterne, til at bilægge tvister i forbindelse med sådanne aftaler og forhandlinger. Denne myndighed skal især bilægge tvister i forbindelse med aftaler, forhandlinger og nægtet adgang eller nægtet køb.

4. I tilfælde af grænseoverskridende tvister er den kompetente tvistbilægelsesmyndighed den myndighed, som dækker eneaftagerens system eller det system, hvis operatør nægter brug af eller adgang til systemet.

5. Indbringelse af sager for denne myndighed udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til fællesskabsretten.

Artikel 21

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger inden for de i artikel 17 og 18 omhandlede ordninger og rettigheder med henblik på at sikre:

— at alle elektricitetsproducenter og — hvor medlemsstaterne tillader sådannes eksistens — alle elektricitetsleverandører, der er etableret på deres område, kan forsyne deres egne faciliteter samt deres datterselskaber og privilegerede kunder via en direkte linje

— at enhver privilegeret kunde på deres område kan blive forsynet med elektricitet fra en producent og — hvor medlemsstaterne tillader sådannes eksistens — fra elektricitetsleverandører via en direkte linje.

2. Medlemsstaterne fastlægger kriterierne for tildeling af bevillinger til etablering af direkte linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive og ikke-diskriminerende.

3. Forsyningsmulighederne via en direkte linje, jf. stk. 1, berører ikke mulighederne for at indgå elektricitetsforsyningsaftaler i henhold til artikel 17 og 18.

4. Medlemsstaterne kan gøre bevillingen til etablering af en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af, efter omstændighederne, artikel 17, stk. 5, eller artikel 18, stk. 4, eller at der indledes en tvistbilægelsesprocedure i henhold til artikel 20.

5. Medlemsstaterne kan nægte at give bevilling til etablering af en direkte linje, hvis en sådan bevilling strider mod bestemmelserne i artikel 3. Et sådant afslag skal begrundes behørigt.

Artikel 22

Medlemsstaterne udarbejder passende, effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, især artikel 86.

KAPITEL VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 23

Opstår der en pludselig krise på energimarkedet, eller trues personers fysiske sikkerhed, apparater eller anlægs sikkerhed eller pålidelighed eller systemets integritet, kan en medlemsstat midlertidigt træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

Sådanne foranstaltninger skal forstyrre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, mindst muligt og må ikke

have en rækkevidde, der går ud over det strengt nødvendige for at afhjælpe de pludselige vanskeligheder, der er opstået.

Den pågældende medlemsstat underretter omgående de øvrige medlemsstater om foranstaltningerne og underretter samtidig Kommissionen, som kan beslutte, at medlemsstaten skal ændre eller ophæve foranstaltningerne, for så vidt de medfører konkurrenceforvridning og påvirker samhandelen negativt på en måde, som strider imod den fælles interesse.

Artikel 24

1. Medlemsstaterne, i hvilke forpligtelser eller driftsgarantier, som er givet inden dette direktivs ikrafttræden, ikke vil kunne opfyldes på grund af bestemmelserne i dette direktiv, kan anmode om en overgangsordning, som kan indrømmes dem af Kommissionen under hensyn til bl.a. det berørte systems størrelse, systemets sammenkoblingsgrad og den berørte elektricitetsindustri struktur. Kommissionen underretter under iagttagelse af kravet om fortrolighed medlemsstaterne om sådanne anmodninger, inden den træffer afgørelse. Afgørelsen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

2. Overgangsordningen skal være tidsbegrænset og skal være kædet sammen med gyldighedsperioden for de pågældende forpligtelser og garantier, jf. stk. 1. Overgangsordningen kan omfatte undtagelser fra kapitel IV, VI og VII i dette direktiv. Anmodninger om en overgangsordning skal indgives til Kommissionen senest et år efter dette direktivs ikrafttræden.

3. Medlemsstater, som efter at have efterkommet dette direktiv kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af deres små isolerede systemer, kan anmode om undtagelser fra de relevante bestemmelser i kapitel IV, V, VI og VII, som kan indrømmes dem af Kommissionen. Denne underretter under iagttagelse af kravet om fortrolighed medlemsstaterne om sådanne anmodninger, inden den træffer afgørelse. Afgørelsen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Dette stykke gælder også for Luxembourg.

Artikel 25

1. Kommissionen forelægger inden udgangen af det første år efter direktivets ikrafttræden Rådet og Europa-Parlamentet en rapport om de harmoniseringsbehov, der ikke er kædet sammen med bestemmelserne i dette direktiv. Om nødvendigt forelægger Kommissionen sammen med rapporten de harmoniseringsforslag, som er nødvendige, for at det indre marked for elektricitet kan fungere effektivt.

2. Rådet og Europa-Parlamentet tager stilling til disse forslag senest to år efter, at der er forelagt.

Artikel 26

Kommissionen tager anvendelsen af dette direktiv op til revision og forelægger en rapport om de erfaringer, der er gjort med det indre marked for elektricitet og med gennemførelsen af de generelle bestemmelser i artikel 3, således at Europa-Parlamentet og Rådet på baggrund af de indhøstede erfaringer i god tid kan overveje muligheden for en yderligere åbning af markedet, som skal kunne få virkning ni år efter direktivets ikrafttræden, under hensyntagen til sameksistensen af de i artikel 17 og 18 omhandlede ordninger.

Artikel 27

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den ...⁽¹⁾. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Belgien, Grækenland og Irland råder som følge af deres elektricitetssystemers særlige tekniske beskaffenhed over en yderligere frist på henholdsvis et, to og et år til at efterkomme forpligtelserne i henhold til dette direktiv. Gør disse medlemsstater brug af denne mulighed, underretter de Kommissionen herom.

3. Når medlemsstaterne vedtager ovennævnte love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 28

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 29

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

⁽¹⁾ To år efter dette direktivs ikrafttrædelsesdato.

RÅDETS BEGRUNDELSE

I. INDLEDNING

1. Den 24. februar 1992 forelagde Kommissionen Rådet et forslag til fælles regler for det indre marked for elektricitet med hjemmel i artikel 100 A i EF-traktaten.
2. Udtalelserne fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Europa-Parlamentet blev afgivet henholdsvis den 27. januar og den 17. november 1993.
3. Den 11. februar 1994 forelagde Kommissionen et ændret forslag for Rådet og Europa-Parlamentet.
4. På samlingen den 25. juli 1996 fastlagde Rådet sin fælles holdning i overensstemmelse med artikel 189 B i traktaten.

II. FORMÅL

5. Formålet med direktivforslaget er at komme endnu et skridt videre mod virkeliggørelse af det indre marked for elektricitet ved at indføre fælles regler for produktion, transmission og distribution af elektricitet. Det fastsætter regler for el-sektorens opbygning og drift, for markedsadgang samt kriterier og procedurer i forbindelse med licitationer og tildeling af tilladelse til at drive systemerne.

III. ANALYSE AF DEN FÆLLES HOLDNING

6. Rådet nåede til enighed om teksten til den fælles holdning på grundlag af følgende generelle skitse:
 - a) Der er enighed om, at der skal udformes et direktiv for det indre marked for elektricitet, som er adskilt fra det interne gasmarked.
 - b) Det indre marked for elektricitet skal i begyndelsen åbnes gradvis over ni år.
 - c) Medlemsstaterne kan anvende enten en udbudsprocedure eller en bevillingsprocedure for udstedelse af licenser til tilvejebringelse af ny produktionskapacitet.
 - d) Medlemsstaterne kan anvende enten »forhandlet tredjepartsadgang« eller »enøkøber« som ordning for at give adgang til nettene.
 - e) Alle spørgsmål vedrørende forpligtelser til offentlig tjeneste er blevet placeret i artikel 3.
 - f) Medlemsstaterne har fået tildelt en større rolle i kraft af gennemførelsesbestemmelserne, idet nærhedsprincippet er lagt til grund.
7. Rådet har kunnet tiltræde en stor del af de ændringer, som Europa-Parlamentet ønskede:
 - a) Rådet har enten uændret eller i substansen vedtaget ændringsforslag nr. 3, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 22, 24, 25, 28, 33, 34, 40, 41, 48, 51, 60, 62, 63, 64, 66, 76, 77, 79, 83, 85, 88, 89, 91, 92, 97, 236, 237 og 238, som fulgtes af Kommissionen.

-
- b) Endvidere har Rådet uændret eller i substansen vedtaget ændringsforslag nr. 9, 10, 17, 20, 26, 45, 46, 55, 65, 68, 80, 81, 86, 96, 101, 222 og 231, som Kommissionen ikke tog til følge.
 - c) Rådet har ikke set sig i stand til at vedtage ændringsforslag nr. 35, 43, 58, 61, 69, 71, 75, 78, 87, 90, 107 og 108, som Kommissionen tog til følge.
 - d) Rådet har endelig fulgt Kommissionens ændrede forslag ved ikke at vedtage Europa-Parlamentets øvrige ændringsforslag.
-